

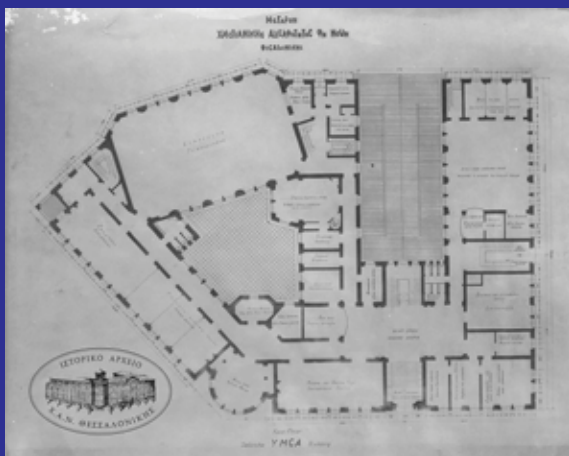
Ένα κτήριο «ζωή και ιστορία»

Εσωτερικά, το κτήριο περιλαμβάνει πολλούς χώρους που κατά καιρούς φιλοξένησαν πολλαπλές λειτουργίες άλλων φορέων.

Από το 1952 μέχρι το 2000 ο 2ος όροφος στέγαζε τη Δημοτική Βιβλιοθήκη και το Αναγνωστήριο του Δήμου Θεσσαλονίκης. Για πολλά χρόνια στο κτήριο λειτουργούσαν το 1ο Νυχτερινό Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης και η Στέγη Σπουδαστή για άπορους φοιτητές από την επαρχία ενώ από το τέλος του 2019 στεγάζει Integration Learning Center για δικαιούχους διεθνούς προστασίας στο πλαίσιο του προγράμματος HELIOS (IOM). Στην πλευρά του κτηρίου προς την οδό Τσιμισκή λειτουργεί το ιστορικό θέατρο ΑΥΛΑΙΑ, που έχει φιλοξενήσει εξαιρετικές θεατρικές παραστάσεις, που έγιναν γνωστές σε όλη την Ελλάδα.

Στο εσωτερικό υπάρχει ναΐσκος αφιερωμένος στον Άγιο Στέφανο, το ιστορικό κλειστό γήπεδο μπάσκετ, το πρώτο κλειστό γήπεδο μπάσκετ στην Ελλάδα, αφιερωμένο στη μνήμη του Τάκη Ταλιαδώρου, διεθνή Έλληνα καλαθοσφαιριστή, αλλά και η μοναδική κλειστή θερμαινόμενη πισίνα του κέντρου της πόλης, που ολοκληρώθηκε το 1983.

Στο ισόγειο του κτηρίου λειτουργεί το Νηπιαγωγείο και ο Παιδικός Σταθμός της ΧΑΝΘ, ενώ στον 1ο όροφο υπάρχει αίθουσα εκδηλώσεων 100 θέσεων (μικρό θέατρο ΑΥΛΑΙΑ), αίθουσες ΚΕΔΙΒΙΜ, αίθουσα σεμιναρίων και αίθουσα του Λαογραφικού Χορευτικού Ομίλου με ειδικές προθήκες για Έκθεση Παραδοσιακών Φορεσιών. Στον 2ο και στον 3ο όροφο πραγματοποιούνται προγράμματα εκγύμνασης και χορού/μπαλέτου και ειδικά εκπαιδευτικά εργαστήρια (κεραμική, ζωγραφική κ.λπ.).

Οι εγκαταστάσεις της ΧΑΝΘ σήμερα

Για τη ΧΑΝΘ, η είσοδος του 21ου αιώνα σηματοδότησε μια νέα εποχή.

Το νέο Αθλητικό Κέντρο, που αποτελεί τμήμα του έργου αξιοποίησης του οικοπέδου της, ολοκληρώθηκε με αυτοχρηματοδότηση. Περιλαμβάνει ένα καινούργιο γήπεδο τένις, ένα καινούργιο γήπεδο ποδοσφαίρου 8x8 και κλειστό γυμναστήριο. Φέρει το όνομα του Μίμη Τσικίνα, προπονητή της ομάδας μπάσκετ και για πολλά χρόνια Διευθυντή της Κατασκλήνωσης Πηλίου και Γενικού Διευθυντή της ΧΑΝΘ. Η κεντρική σάλα με κερκίδες για 1.300 θεατές φιλοξενεί τα ομαδικά αθλήματα μπάσκετ, χάντμπολ και βόλεϊ και πολλές αθλητικές ή πολιτιστικές διοργανώσεις, όπως πανελλήνια πρωταθλήματα επιτραπέζιας αντισφαίρισης και τae kwon do, συναυλίες και επιδείξεις χορού.

Στο φουαγιέ λειτουργεί το Μουσείο Μπάσκετ, ενώ στο υπόγειο υπάρχει μεγάλη αίθουσα επιτραπέζιας αντισφαίρισης με 10 αγωνιστικά τραπέζια, αίθουσα judo και τae kwon do, αίθουσα σκουός, προπονητήριο ξιφασκίας και τοξοβολίας και το γυμναστήριο Συμεών Μαυροσκούφης, που ονομάστηκε στη μνήμη του Υπεύθυνου του Τμήματος Φυσικής Αγωγής της ΧΑΝΘ. Ο Συμεών Μαυροσκούφης ήταν ένας από τους πρώτους Έλληνες διεθνείς διαιτητές μπάσκετ και υπέγραψε για την Ελλάδα την ιδρυτική πράξη της FIBA.

Επίσης υπάρχουν γραφεία, αίθουσα συνεδριάσεων και συνεντεύξεων τύπου και ξενώνες φιλοξενίας, δυναμικότητας 15 αθλητών.

ΠΗΓΕΣ:

1. Ιστορικό αρχείο ΧΑΝΘ
2. <https://ymca.gr/egkatastaseis/>
3. ΧΑΝΘ 1921-1996, 75 ΧΡΟΝΙΑ ΑΓΑΠΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ, Λεύκωμα, Θεσσαλονίκη 1997
4. ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΝΕΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, Η Αθλητική Ιστορία 1921-2006, Δήμος Θεσσαλονίκης-Κέντρο Ιστορίας Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη 2006
5. 80 χρόνια ΧΑΝΘ, ΧΑΝΘ σήμερα, Επετειακό Τεύχος, Θεσσαλονίκη 2007
6. Βασίλης Κολώνας, Θεσσαλονίκη 1912-2012, Η αρχιτεκτονική μιας εκατονταετίας, Θεσσαλονίκη 2012
7. Βασίλειος Παπαδήμας, ΧΑΝΘ, Εκατό χρόνια από την ίδρυσή της, Σκέψεις-Εμπειρίες-Αναμνήσεις, εκδ. Κυριακίδη, 2021
8. <http://library.tee.gr/vufind/Record/en10000046/Description#tabnav>

Τράπεζα ζωής για μια ζωή

1921-2021
Εκατό χρόνια ΧΑΝΘ
YMCA of Thessaloniki
one hundred years

100 χρόνια Χ.Α.Ν.Θ.

Περίπατος στο Ιστορικό
Κτήριο της ΧΑΝΘ
Πρόγραμμα Περίπατοι στην πόλη
30η περίοδος λειτουργίας

Πληροφορίες:
Τομέας Άνθρωπος & Κοινωνία ΧΑΝΘ
socialaction@ymca.gr, 2316001000 (εσωτ. 841, 842)

ΚΤΗΡΙΟ ΧΑΝΘ

Η ΧΑΝΘ στεγάζεται σε ένα από τα πιο ιστορικά κτήρια της Θεσσαλονίκης. Βρίσκεται ανάμεσα από σημαντικά τοπίσματα του αστικού ιστού, επί της ομώνυμης πλατείας (Πλατεία ΧΑΝΘ): τη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης, το Γ' Σώμα Στρατού, το Αρχαιολογικό Μουσείο και το Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού, την Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών και το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος, τον Λευκό Πύργο, το Βασιλικό Θέατρο και το Νέο Δημαρχείο της πόλης.

Η κατασκευή κτηρίου που θα στεγάσει τις δραστηριότητες του σωματείου υπήρξε από τους κύριους στόχους της πρώτης επιτροπής για την ίδρυσή του, που συγκροτήθηκε το 1919 και της οποίας Πρόεδρος ήταν ο Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης Γεννάδιος. Κατά την συγκρότηση σε σώμα του πρώτου Διοικητικού Συμβουλίου της Χ.Α.Ν.Θ. ορίστηκε ως Πρόεδρος της Επιτροπής Κτηρίου ο Μικέας Μαυρογορδάτος. Η στέγαση του νεοσύστατου σωματείου, που είχε αναγνωρισθεί από το Πρωτοδικείο το 1921, έγινε αρχικά σε τριώροφη οικοδομή ιδιοκτησίας Ιακώβου Χαϊμ Ρουμπέν στην οδό Ευζώνων 19. Οι συντονισμένες προσπάθειες ελλήνων και αμερικανών στελεχών ευτύχισαν να έχουν θετική ανταπόκριση από το Ελληνικό Κράτος και το 1923 επί κυβέρνησης Στυλιανού Γονατά το Υπουργείο Γεωργίας παραχώρησε δωρεάν οικόπεδο 16.000 τ.μ. Όπως αναφέρεται στο Διάταγμα παραχώρησης «το οικόπεδον τούτο κείμενον εν Θεσσαλονίκη έχει καθορισθεί επί τη βάσει του νέου σχεδίου της πόλεως και θέλει χρησιμοποιηθεί δια τον φιλανθρωπικόν και εκπολιτιστικόν χαρακτήρα του συνδέσμου τούτου».

Στο οικόπεδο που παραχωρήθηκε και με την πρώτη οικονομική ενίσχυση των 50.000 δολ. από την Διεθνή Επιτροπή των Χ.Α.Ν. κατασκευάστηκε στη δυτική πλευρά ένα προσωρινό μικρό οίκημα που διέθετε μεγάλη αίθουσα για τη Λέσχη Μελών και έξι γραφεία για τις λειτουργικές ανάγκες του προσωπικού.

Οι δαπάνες για την ανέγερση του κτηρίου προϋπολογίστηκαν σε 15-20.000.000 δρχ. και τα μέλη του Δ.Σ. κατέβαλαν άμεσα μεγάλες προσπάθειες για την εξασφάλιση αυτού του ποσού.

Ο πανθεσσαλονίκειος έρανος απέδωσε 800.000 δρχ. όμως η κύρια πηγή εσόδων προέκυψε από την τεράστια προσπάθεια διενέργειας εράνου στις Ηνωμένες Πολιτείες (Απρ – Ιούνιος 1926) από επιτροπή στην οποία Πρόεδρος ήταν ο Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης και επίτιμος Πρόεδρος της ΧΑΝΘ Γεννάδιος.

Ο έρανος απέδωσε 9.000.000 δρχ. Στα παραπάνω ποσά προστέθηκαν 3.000.000 δρχ εκ μέρους της Διεθνούς Επιτροπής των ΧΑΝ, 100.000 δρχ. εκ μέρους του Δήμου Θεσσαλονίκης και 100.000 δρχ από την Ελληνική Πολιτεία. Τα παραπάνω κονδύλια επέτρεψαν σε πρώτη φάση την ανέγερση του κτηρίου.

Το Μέγαρο της ΧΑΝΘ βασίζεται στη μελέτη και τα σχέδια του αρχιτέκτονα Μαρίνου Δελλαδέσιμα. Γεννημένος στην Κεφαλονιά το 1878 σπούδασε αρχιτεκτονική στην École Spéciale του Παρισιού και δραστηριοποιήθηκε αρχικά ως ελεύθερος επαγγελματίας και μηχανικός του Δήμου στο Αργοστόλι όπου σχεδίασε μεταξύ άλλων την Κοργιαλένιο Βιβλιοθήκη, τον Ναό της Μονής του Αγ. Γερασίμου, την Βαλλιάνειο Γεωργική Σχολή. Το 1917 διορίστηκε στην Υπηρεσία Δημοσίων Έργων και δύο χρόνια αργότερα ως προϊστάμενος του Γραφείου Σχεδίου Πόλεως Θεσσαλονίκης. Στη Θεσσαλονίκη σχεδίασε και το Ξενοδοχείο Μεντιπερρανέ.

Ο θεμέλιος λίθος του κτηρίου της ΧΑΝΘ τοποθετήθηκε το 1924 και η διαδικασία ανέγερσης ολοκληρώθηκε δέκα χρόνια αργότερα, κατά την περίοδο 1933-1934, καθώς τα οικονομικά προβλήματα και η καθυστέρηση της ροής των χρημάτων από την Αμερική λόγω και της παγκόσμιας οικονομικής ύφεσης δημιούργησαν μεγάλα προβλήματα.

Ο σχεδιασμός και η ανέγερση του κτηρίου, το συνολικό εμβαδόν των χώρων του οποίου είναι περίπου 7.500τμ., εντάσσεται στην πρώτη περίοδο ανοικοδόμησης της

Θεσσαλονίκης μετά την απελευθέρωσή της και την μεγάλη πυρκαγιά του 1917 (1917-1929). Στο κτήριο, συναντιούνται οι μορφολογικές επιρροές από τον Γάλλο αρχιτέκτονα Ερνέστ Εμπράρ, καθώς και η αναζήτηση νεοβυζαντινών επιρροών. Η πρόσοψη του κτηρίου, με μέτωπο στην Πλατεία ΧΑΝΘ, διαμορφώνεται από δύο βασικές τριώροφες πτέρυγες, οι οποίες ενώνονται σε έναν κεντρικό κύλινδρο με απόληξη σε τρούλο με τοξωτά ανοίγματα.

Για την εσωτερική διαμόρφωση του κτηρίου με ένταξη χώρων άθλησης υπήρξε τεχνική βοήθεια από την Αμερική. Με Νόμο της δικτατορικής κυβέρνησης Μεταξύ τον Νοέμβριο του 1939 η ΧΑΝΘ διαλύεται και δημεύεται όλη η περιουσία της, παρά τις γενναίες προσπάθειες του τότε γενικού γραμματέα Herbert Lansdale. Το κτήριο περνάει στην δικαιοδοσία και χρήση της ΕΟΝ.

Κατά την κατοχή καταλήφθηκε το κτήριο από τον γερμανικό στρατό κατοχής, ενώ στο τέλος του πολέμου χρησιμοποιήθηκε διαδοχικά από τον Δημοκρατικό Στρατό, τον Δήμο Θεσσαλονίκης και τον Αγγλικό Στρατό.

Με το τέλος του πολέμου το 1945 η κυβέρνηση Πλαστήρα προέβλεψε με τον Ν. 224/1945 την επανασύσταση της ΧΑΝΘ και την επιστροφή σ' αυτήν από το Ελληνικό Δημόσιο όλης της κινητής και ακίνητης περιουσίας της.

Σε συνέχεια των προσπαθειών επισκευής και συντήρησης του κτηρίου το σωματείο προσπάθησε για λόγους αντιμετώπισης των δαπανών συντήρησης και διαχείρισης να παραχωρεί τμήματα του κτηρίου σε φορείς της πόλης όπως τον Δήμο Θεσσαλονίκης (Δημοτική Βιβλιοθήκη) και το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο (Γυμναστήριο).

Από το 1960 έως του 2000 έγιναν προσπάθειες για την αξιοποίηση του κτηριακού συγκροτήματος προς υποστήριξη του έργου της ΧΑΝΘ, που είχαν θετική κατάληξη με την ανάπλασή του κατά την περίοδο 2003-2005 κατά την οποία προστέθηκαν χώροι διοίκησης και προς εκμετάλλευση (υπόγειο πάρκινγκ) αλλά και κλειστό αθλητικό κέντρο στη θέση του αρχικού γηπέδου μπάσκετ.

Τον Σεπτέμβριο του 2005 πυρκαγιά προκάλεσε σημαντικές βλάβες στο κλειστό θέατρο και τη στέγη του κτηρίου, που αποκαταστάθηκαν σύντομα.

Με Υπουργική Απόφαση του Υπουργείου Πολιτισμού (ΦΕΚ 1166/Β/20-9-2000), το Μέγαρο της ΧΑΝΘ χαρακτηρίστηκε «ιστορικό διατηρητέο μνημείο» που χρήζει ειδικής κρατικής προστασίας σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν 1469/50, «διότι αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του ιστορικού ιστού της πόλης, παρουσιάζει ιδιαίτερο αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον και είναι σημαντικό για τη μελέτη της ιστορίας της αρχιτεκτονικής».

